

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Temelia vieții pastorale.

De Augustin Hamsea,
Arhimandrit.

Din veacuri bătrâne s'a plămădit și cimentat prin tradițiune în sufletul și inima Românului credința, că preotul său este un om superior, un om înzestrat cu „putere de sus”, care sânte, lucrează și trăiește pentru a conduce poporul său în spirit creștinesc pe toate terenele de viață și desvoltare.

Sfântă și dumnezeiască tradițiune! Un întreg sistem de teologie pastorală. Și nu este această pastorală nici carte scrisă, nici carte cetită. Este mai mult decât aceasta. Este credință vie, adânc imprimată în sufletul și inima Românului. Credința isvorată din doctrina creștinismului, așa precum s'a interpretat și activat această doctrină în cele dintâi opt veacuri ale erei creștine. Credință susținută cu adevărată sfințenie din generație în generație în sufletul și inima poporului român. Credință, carea în trecut și-a dat întru prisosință roadele sale în apărarea și susținerea individualității noastre naționale, — realizându-se în trecutul neamului nostru vecinic memorabilele cuvinte ale sfântului Ioan Chrisostom: „când cetatea Domnului este păzită de prevederea și înțelepciunea păstorului, săgețile dușmane nu o pot dărâma, și locuitorii ei rămân nevătămați”.¹ Credință, carea astăzi și în viitor ne înlesnește și garantează un îndreptariu sigur în desvoltarea noastră ulterioară.

În același timp aflăm în această credință toate momentele, cari constituiesc ființa preoției. Înțelegem adevărat sub preoție: „instituțiunea divină, prin care omul pregătit și chemat la această demnitate”² primește darul și misiunea de a conlucra la realizarea împărăției lui Dumnezeu

pe pământ, stăruind neîncetat, ca voința lui Dumnezeu să devină singură stăpână peste modul de gândire și acțiune al credincioșilor. În această definițiune deosebim următoarele șase momente, și anume: a) credința în divinitatea preoției, b) pregătirea pentru preoție, c) chemarea la preoție, d) credința în divinitatea darului preoției, e) misiunea, și f) scopul.

Între aceste șase momente prevalează cu deosebire două, și anume: credința în divinitatea preoției, și credința în divinitatea darului, cu carele este investit preotul.

Și preotul inspirat de această credință a plecat, și după puterile sale continuă a lupta cu toate greutățile spre a se putea ridica în cadrul posibilității la idealul, ce ni-l înfățișează Mântuitorul în cuvintele: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând oamenii faptele voastre cele bune să mărească pe Tatăl vostru cel din Ceruri”.¹ Astfel credința în divinitatea preoției și în puterea darului este baza și temelia vieții pastorale.

Această credință, așa precum ni-o înfățișează doctrina bisericii, și precum o aflăm imprimată în sufletul și inima Românului, este pentru preot de o neprețuită valoare. Prin această credință poporul vede în preotul lor ceea ce este în faptă: „servul Domnului”, „cuvântul lui Dumnezeu”, iar sfințele slujbe, cari le săvârșeste, sunt acțiuni divine. Raportul, ce se naște din această credință între preot și credincioșii săi, învalvă în sine un moment psihic foarte însemnat, și înlesnește și ajută mult activitatea preotului în toate formele, în cari se manifestează viața și activitatea sa pastorală, și anume, atât în săvârșirea sfințelor slujbe, în predica carea cuvântului lui Dumnezeu, în administrațiunea bisericească, cât și

peste tot în agendele, în cari preotul după „demnitatea” ce ocupă în lume are cuvânt și datorințe.

În fața acestei credințe a poporului, — noi toți preoții români avem o grea răspundere: Răspundere, care se exprimă în faptul, că fiecare după puterile noastre ne vom da toată silința, ca prin cuvânt și prin faptă să corăspundem în deplină măsură, atât demnității, de care din voința Domnului suntem învredniciți, cât și postulatelor îndreptăți ale poporului, încredințat păstoririi noastre. Iar mijloacele cari ne înlesnesc calea spre acest scop, sunt următoarele:

1. Inspirațiunea și însuflețirea pentru preoție, aceea dumnezeiască bucurie, căreia îi dă expresiune sfântul apostol Pavel în cuvintele: „mulțămesc Domnului nostru Isus Cristos, care m'a întărit și m'a socotit credincios, puindu-mă în această slujbă”.¹

2. Studiul neîntrerupt al sfintei scripturi, al scrierilor sfinților părinți și peste tot al științelor teologice.

3. Studiul și cunoașterea vieții sufletești a poporului român, așa precum se manifestează această viață sufletească: în afacerile sale zilnice, în durerile și bucuriile lui, în proverbele, în tradițiunile și în datinele lui religioase și naționale, precum și peste tot în întreaga viață a lui.

4. Capacitatea de a ști, să valorăm cunoștințele ce posedem în serviciul și în conformitate cu chemarea noastră preoțească.

5. Formarea întregii noastre ființe în deplină conformitate cu „slujba în carea ne-a instituit pe noi Domnul, chemându-ne cu chemare sfântă, nu după faptele noastre, ci după a sa bunăvoință, și după darul, carele s'au dat nouă întru Isus Cristos”.²

Gândind și ocupându-ne în mod nentrerupt de aceste mijloace, zilnic

ni-se înfățișează înaintea ochilor în toată splendoarea sa agrul cel sfânt al Domnului, frumosul teren al vieții și activității noastre pastorale. În același timp zilnic adaogem, și ne întărim în virtuțile pastorale, cari constituiesc frumuseța și podoaba noastră, și cari ne fac vrednici lucrători ai acestui sfânt agru. Astfel:

Ad 1. „Nefiind nebăgători de seamă de darul, carele este întru noi”;¹ din contră, inspirându-ne în mod nentrerupt de acest dumnezeesc dar, și „hrănindu-ne cu cuvintele credinței și ale bunei învățături”² zilnic ne vom însufleși spre a ne face „pildă de fapte bune întru învățatură, întru întregiune, întru cinste și întru nestrăcătune”.³

Ad 2. Sfânta scriptură este vistierie nesecată de bogăție dumnezeiască spirituală, îndreptariu sigur și neîndoios pentru toate împrejurările vieții, armă nebiruită în contra tuturor greutăților, ce întâmpinăm în viața și activitatea noastră pastorală. Urmărim adevărat prin studiul sfintei scripturi două lucruri, și anume: a) a-ne însuși dumnezeieștile învățături cuprinse într'insa și b) a-ne însuși un mod de gândire și de viață în deplină conformitate cu direcțiunea ce ni-o indigitează pentru viață această carte a cărților. Prin studiul sfintei scripturi în amândouă aceste direcțiuni „noi cei din întunec și din umbră am aflat adevărul”.

Ad 3. Prin studiul vieții sufletești a poporului român intrăm pe un teren, în care ni-se înfățișează trecutul acestui popor, greu încercat de vreme, dar care sub influința doctrinii creștinismului și a vechii culturi romane păstrată cu multă îngrijire a știut să-și apere vatra strămoșească, ca în timpuri de mai domoale restrîște să-și susțină, și să-și facă loc în lume pentru împlinirea

¹ Pavel, epist. I. către Timotei c. 4. v. 14.

² Pavel, epist. I. către Timotei c. 4. v. 7.

³ Pavel, epistola către Tit c. 2. v. 7.

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Fine).

El inventă și o lampă de siguranță, cu ajutorul căreia băieșii puteau lucra fără temere de a să aprinde gazurile din minele de carbuni.

Pe lângă toate acestea ocupațiuni el era totuși pururea zimbitor, primitor de oaspeți, neuitător de amicii săraci din tinerețe și iubitor de natură cu tot cuprinsul ei.

„Eu pot zice despre mine, zicea pe urmă despre sine, fără să mă laud că rar va fi un al doilea care să fi convenit cu o societate așa de deosebită, cum am convenit eu. Ani dearândul am gustat pâinea săracăcioasă a lucrătorilor de mine, dar am mâncat cu regi, și cu regine, cu oameni distinși și nobili de toate gradele”.

În 12 Aug. 1848 o boală de plumăni puse capăt vieții sale pline de activitate și binecuvântare.

7. *Heinrich Schliemann*. Născut în 6 Ianuarie 1822 în orașul Neu-Buckow, în Mecklenburg (Germania) încă de mic avu o atragere deosebită către lucruri misterioase și miraculoase.

Tatăl său era Ernst Schliemann, un preot protestant, foarte cuminte, care cu-

noștea foarte bine istoria veche. Despre nimic nu asculta Heinrich mai cu plăcere ca despre apunerea înfricoșată a orașelor Pompei și Herculaneum. Insufletea mare avea, când i se povestea de eroii lui Homer și de războaiele dela Troia și de atunci își propuse să descopere oarecând Troia. La etatea de 11 ani intră în gimnaziul din Neu-Strelitz.

La 14 ani intră ca ucenic într-o prăvălie mică din orașul Fürstenberg cu gândul să devină negustor. Dar o nenorocire îl făcu să-și schimbe locul.

În Amsterdam, în biroul unui negustor unde slujba lui era să ducă scrisori la poștă, să încaseze polițe, și rămânea destul timp ca să se îndeletnicească și cu cultivarea minții sale. Cu zel de necrezut se puse mai întâiu pe studierea limbii engleze.

Ca să-și poată însuși o rostire corectă în această limbă, Dumineca cerceta biserica, unde rostea încet după preot fiecare vorbă.

Prin deprinderea neîntreruptă în învățarea pe de rostul, așa își întărise memoria încât putea recita, fără nici o piedecă, douăzeci de pagini, tipărite des, din orice proză englezească, dacă le cetea numai de trei ori. Tot astfel își însuși limba franceză, olandeză, italiană, spaniolă și portugheză.

Știa vorbi și scrie până acum șapte limbi, când i se oferă un post de correspon-

dent și contabil în vestita casă B. H. Schröder et comp. cu leafă de 1200 franci, care i se întregi ulterior cu 800 franci.

Mai învăță și rusește, ceea ce îl ajută să ajungă de sinistător. În 1847 se putu înscrie în breasla marilor negustori.

Articolul cu care îi plăcea să negustorească mai tare fu „indigo”, cunoscută vâpsea albastră, de plante, apoi ulei de olivi, bumbac și ceai. După aceasta se apucă să studieze l. greacă nouă și veche, încât putu ceti pe Homer în textul original. Cum a gătat cu greaca, a început cu latina, iar într-o călătorie ce făcuse în Egipt învăță și l. arabică. Nici odată însă n'a încetat a se gândi la Troia, spre care scop mereu se perfecționa în arheologie.

În 1868 Schliemann alergă la Troia, din care nici locul unde ar fi stat oarecând nu se știa cu siguranță.

Aici fu norocoș, după multă osteneală, să descopere prin săpătura alor 100—150 lucrători cu cheltuiala sa în timp de 11 luni întregi, cu scurte interuperi, vase de lut cu picturi, cane și pahare de niște forme de tot minunate. La o afunzime de 90 m. Schliemann după ce delătură săpătorii, dă de un număr mare de pahare de aur, diademe, brățare și lanțuri de atârnat, — parte din ele grele de mii mulți funți, — cane mari de argint și mii de plăci mici de aur tînuite deolaltă. „Acestea sunt comorile lui Priamos, aici este locul, unde a stat trufașa cetate a nenorocitului rege, Acum

s'a împlinit visul tinereții mele!” strigă Schliemann plin de bucurie.

În Iulie 1876 dădea zor lucrătorilor în Acropolea dela Mykenae, unde descoperi 5 morminte cu 15 cadavre, cu astfel de fabuloase podoabe bogate de aur, încât nimeni nu se îndoi, că aici s'au descoperit adevărate morminte regesti. În ele s'au găsit măști de aur cu trăsăturile celor morți, și plăci de aur, cari de bună seamă au fost așezate pe pieptul morților.

În toate mormintele se găseau îngrămădite agrafe de aur pentru brați și cercei, diademe mari, ace mari de aur cu gălălii prețioase din cristal de munte și sticlă, ulcioare de argint, pocale de argint și aur ș. a. ș. a. Poate că aici se fi fost chiar mormântul lui Agamemnon și ale rudeniilor sale.

Parte din lucrurile acestea s'au predat societății arheologice grecești, parte orașului Berlin, unde se vor păstra pentru toate timpurile în „Muzeul Schliemann”.

În acest răstimp el mai învăță și l. turcă și ebraică. Cu totul Schliemann știa deci 14 limbi. Abia s'a mai auzit undeva ca un om să stăpânească atâtea limbi, ca acest învățat bărbat, din putere proprie.

Recunoștința lumii se arată așa: Universitatea din Rostock îi predase diploma de doctor în filozofie.

Berlinul îl alese de cetățean de onoare. Orașul Oxford îl investi cu demnitatea de doctor în dreptul civil, ear împă-

creștineștei misiuni, ce o are pe acest pământ. Prin acest studiu cunoaștem din propria intuiție virtuțile și năcazurile poporului nostru, pentru că doftorul de suflete să poată afla leacul nimerit pentru delaturarea năcazurilor și promovarea virtuților, cari îl împodobesc, și au să-l împodobească în viitor.

Ad 4. Astăzi știința și oamenii de știință valorează și se prețuiesc numai într-un atât, întrucât le succede a-și pune știința și rezultatele cunoștințelor lor în serviciul dezvoltării și progresului omenirii. Purcând din acest principiu, viața și activitatea noastră pastorală numai atunci poate să fie succasă, dacă prin cunoștințele ce posedem, și prin ținuta noastră putem contribui la delaturarea relelor, cari se ivesc în popor, și ne succede a-i da o mai bună direcțiune în mersul său spre dezvoltare.

Ad 5. Dacă după credința poporului nostru și după doctrina bisericii, preotul este un om superior, atunci urmează de sine, că viața și activitatea noastră preoțească numai atunci poate să fie succasă, dacă în toate agendele noastre vom da deplină dovadă despre această superioritate a noastră.

Gândind și preocupându-ne zilnic de aceste mijloace, zilnic ne vom împodobi pe noi sufletește, și vom putea contribui la ridicarea prestigiului sfinte noastre biserici și la înaintarea poporului nostru.

Raportul general

al comitetului „societății pentru fond de teatru român”.

Comitetul „societății pentru fond de teatru român” va adresa adunării generale a acestei societăți, care să va întruni în 8 și 9 Noembrie n. e. în Caransebeș, următorul amănunțit raport:

Dacă adunarea generală de la Blaj (1911) a soc. noastre s'a desfășurat cu o pompa deosebită, cu ocazia jubileului „Asociațiunii”, la care am luat parte și noi, adunarea generală din 1912 s'a ținut la Brașov într-un cadru mai simplu și fără de-a impune sarcini materiale publicului local.

Criza financiară prin care a trecut și trece patria noastră, dezastrele economice, cari au copleșit poporul nostru, explică în deajuns contrastul dintre aceste două adunări generale.

Durere, nota aceasta neagră a crizei financiare și economice, a rămas aceeași și în anul ce a urmat și ea se va resimți în toată gestiunea anului 1912/13 a societății noastre, ca un rău, care nu ne-a cruțat nici pe noi.

Cu toate acestea — o putem spune cu mulțumită sufletească — nu am stat pe loc și am făcut tot ce ne-a fost cu putință, pentru că să ne apropiem de realizarea problemelor mari și frumoase ale societății noastre.

ratul Wilhelm a pus să i se scrie: „Îți exprim mulțumita și recunoștința mea deplină și speriez, că vei fi norocos în lucrările tale științifice, neinteresate, a presta spre onoarea patriei asemenea servicii însemnate și pe viitor”.

Moartea puse capăt vieții sale în 26 Dec. 1890, prin ceea ce știința anticității pierde pe reprezentantul ei cel mai valoros, pe apostolul cel mai credincios și mai zelos.

Cadavrul său fu dus cu multă jale la Atena în pământul rece al unei coline cu o poziție foarte incantătoare, pe care însuși și-o alege.

Arătând pe scurt cuprinsul cărții: „Din putere proprie”, se poate convinge oricine că această carte, din punct de vedere al fondului, este la înălțimea chemării sale. Din punct de vedere al formei însă, tractatele despre Mihail Faraday, Sir Humphry Dawy, George Stephenson, Heinrich Schumann mi se par prea lungi, autorul face prea multe contemplări.

Încât privește valoare educativă, cartea stă fără îndoială la nivel înalt; la lumina și căldura personalităților din ea, se trezește la viață o lume nouă de idei, cari rămân stele călăuzitoare pentru toți oamenii de bine.

Cartea o recomand, ca potrivită pe seama bibliotecii tineretului de ambe sexe din cursul de repetiție și pertru bibl. par. sau de adulți, atât la sate, cât și la orașe.

Isidor Dopp
învățător.

Comitetul a ținut în anul aceste (1912/13) 7 ședințe, în cari s'au luat dispoziții pentru executarea hotărârilor din adunarea generală ultimă și s'au pertractat celelalte agende curente ale societății.

Momentele principale din viața societății noastre, cari au preocupat mai mult comitetul în activitatea sa de peste an, le reasumăm în cele următoare:

I. Înființarea „Revistei teatrale”.

Comitetul societății DV. apreciând puterea de muncă a secretarului nostru literar, D-l Dr. Horia Petra-Petrescu, angajat în serviciul societății pentru acest an de gestiune, și pe de altă parte căutând să stabilească o legătură mai strânsă între conducerea și între membrii societății noastre, legătură care nu se putea strânge în deajuns prin editarea „Anuarului” societății ce apărea numai odată pe an — a hotărât încă în prima sa ședință din acest an: să sisteze editarea Anuarului societății și în locul Anuarului să editeze sub direcțiunea D-lui Dr. Horia Petra-Petrescu o revistă, care să apară deocamdată tot la câte 2 luni, adică în 6 numere pe an. Astfel am socotit să ne creștem prilejul de-a trezi interesul membrilor societății, precum și a celor cari încă nu s'au înscris în rândurile noastre, în loc de odată pe an (cum o făceam cu „Anuarul”), acum de 6 ori pe an. Așa s'a înființat „Revista teatrală”, pe care o tipărim în 1400 de exemplare, o distribuim gratuit tuturor membrilor, cari și-au achitat sau își achită regulat angajamentele față de societatea noastră și din care au apărut până acum 5 numere, pe cari le accludem la acest raport. (386 pag.)

Ne facem o plăcere să constatăm, că directorul revistei noastre, D-l Dr. Horia Petra-Petrescu, s'a achitat de imputernicirea primită nu numai spre mulțumirea deplină a comitetului DV., ci spre mulțumirea tuturor oamenilor de bine, cari au și salutată cu sinceră bucurie acest nou fort al luptelor noastre culturale.

„Revista teatrală”, prin informația sa amplă, prin îndrumările sale multe și luminate, prin căldura și dragostea cu care bate la ușile tuturor celor chemați să participe la munca de cultură a neamului — și-a asigurat chiar și în acest scurt timp de existență al ei un loc de cinste în presa noastră periodică.

II. Secretarul nostru literar.

D-l Dr. Horia Petra-Petrescu, pe lângă munca depusă la redactarea „Revistei teatrale”, a îndeplinit în mare parte și agendele de birou ale societății, aranjând biblioteca și arhiva societății, și îngrijind de corespondența comitetului. D-l Petrescu a înființat un birou de informații în chestii teatrale, stând în zile anumite la dispoziția oricui, care vrea să aibă vre-o deslușire sau îndrumare în aceste chestiuni. Afară de aceasta secretarul nostru literar a făcut propagandă și cu graiul viu pentru teatrul românesc prin conferințele publice pe cari le-a ținut: la Brașov (patru), la Făgăraș, Beiuș, Blaj, Lugoj, Caransebeș, Năsăud, Sacele, Arpădac și Vâlcele, câte una, — cu totul 13.

Comitetul cel nou, care se va alege din această adunare generală, va avea să chibzuiască asupra modului cum să înnoiască angajamentul D-lui Dr. Horia Petra-Petrescu, care s'a fost făcut numai pe un an.

III. Directorul nostru artistic.

Despre activitatea D-lui director artistic al societății noastre, A. Paul Bănuț, câtă vreme D-l A. P. Bănuț — cu toate că a fost rugat — nu a prezentat comitetului nici un raport despre ea, — Comitetul DV. nu poate să vă prezinte un raport special. Ceea ce însă suntem datori să anunțăm onoratei adunări generale este, că angajamentul societății avut pentru 10 ani cu D-l A. P. Bănuț, ca director artistic, a încetat cu finea anului de gestiune curent. Chestiunea eventualei sale reangajări și a modalității ei va rămânea iarăși în grija și sarcina noului comitet al societății.

IV. Comitetele filiale.

După vremuri s'a încercat înființarea de „comitete filiale”. Cu numele au fost multe aceste comitete, dar în realitate nu a existat decât o mică fracțiune din ele. Pe lângă toate stăruințele secretarului nostru literar (la începutul lunii Decembrie 1912 a trimis un chestionar, care avea să fie numai întregit cu datele necesare) n'au răspuns la apelul ce li s'a adresat decât numai 16 comitete filiale. Apatia aceasta condamnată însă sperăm să dispară cu timpul.

Se și observă o viață oareșică în unele „filiale”, viață, care va prinde puteri tot mai mult și mai mult. Aici remarcăm activitatea laudabilă a comitetelor din Lugoj și Dej, în primul rând apoi a celor din Alba-Iulia, Bistrița, Brașov, Orăștie, Teaca, Timișoara, Turda, Abrud, Cohalm, Gherla, Lăpușul-unguresc, Șimleu, Săngeorgiu român și Beiuș.

În următoarele localități s'au înființat și se vor înființa comitete filiale nouă: Carlsdorf, Bocșa română, Budapesta. Comitetul DV. nu va pierde din vedere nici în viitor chestia comitetelor filiale, îndemnându-le la muncă. (Va urma).

Mișcări culturale.

Adunarea despărțământului V. Săliște al „Asociațiunii”.

(Fine)

Prelegerea părintelui protopop Dr. I. Lupaș e cuprinsă sub titlul „Din trecutul Orlătenilor”. Arată că o iecană întreagă și fidelă a înființării și dezvoltării vieții românești, a organizării ei prin sate și orașe, din pricina vremilor vitrege și de tot nestatornice și din cauza lipsei de documente e de tot greu de alcătuit; că numai freamătul codrilor, murmurul izvoarelor de s'ar putea face în vorbe înțelegătoare ar putea-o spune și așterne în pagini istorice, fiind întotdeauna martorii cei mai credincioși, „frate cu românul”; că nefiind o legătură mai strânsă între viața bisericească a comunei Orlat cu comuna din cercul Săliște anul înființării comunei Orlat nu se găsește niciări statorit și însemnat, ci din tradiții și cunoașterea anilor comunelor vecine: Săliște, Sibiel, Căcova, Tilișca etc. cari pe la anul 1250 existau, se poate deduce cu bună-seamă că pe la anul 1300 și Orlatul era un sat destul de puternic. Dovedește și prin date istorice, arătând că la anul 1366 Ludovic cel mare ia 2 sate, Orlatul și Săcelul din Margine de sub stăpânirea lui Vlaicu-Vodă și le așează sub stăpânirea lui Nicolae dela Tălmăciu. Domnul Muntenei Vlaicu-Vodă, bate însă pe Nicolae, recăștigându-și cele câteva sate.

Arată luptele Orlătenilor cu Sașii, cari ziceau, că pământul creșce pământul lor, așa că pe ei li priviau numai ca iobagi. Spune, că Orlatul se ridică la o însemnatate mai mare, decât celelalte sate în a 2-a jumătate a veacului XVIII, când generalul N. Adolf Bacov, înființează la anul 1761 două regimente de granițe. Arată greutățile acestuia de-a ajunge să poată da arme în mâinile Românilor, pe cari Sașii nu-i țineau vrednici să poarte arme, pălărie, haine mai bune etc. Dar Bucov a stăruit cu tot dinadinsul, ca și Românii să fie militarizați, fiindcă sunt buni soldați și cu ajutorul lor pot fi ținuti în frâu Săcii.

Amintește traiul slab al grăniterilor asuprirea lor din partea unor comandanti, pentru că nu voiau a trece la religia greacă, și arată cum din pricina murelor asupririi, mai ales din a Sașilor, între anii 1774—76 au voit preste 400 de familii să treacă în Țara Românească. Comandantul din Gina, Petaur, îi succede însă să-i oprească. Între oficerii mai cu inimă mai amintește pe Calian, Român unit.

Vorbește mai pe larg despre școalele și fondurile grăniterilor, cari școale s'au înființat în Orlat, Gino, Năsăud, Cujr, Veștem, și cari se numeau *triviale*. Pres.e toate școalele din regimentul I, fiind comanda în Orlat și având conducători ca Dombasca, Sburlatti, Grei, cari se interesau de ea, s'a ridicat școala din Orlat, din care au eșit mulți oameni, cari s'au făcut preoți, notari și învățători. Spune cum conducătorul Ardealului Wohlgemuth, spre a împiedeca pe Șaguna în planurile sale mari, înființează și-o pedagogie, de scurtă durată.

Atingând viața bisericească, amintește că la anul 1733 după o conscriere erau în Orlat 8 preoți. Numeste pe unii din ei.

De-ncheiere arată cum au perdat Orlătenii cei 9 munți. Cum Sașii, când s'au înființat regimentele de granițe, încontinuu asupreau și părau pe Români cu câte și mai câte lucruri și scornituri. Se desființează regimentele de granițe, neavând nici un document de stăpânire la mână, cu ajutorul unui secretar de stat, Reichenstein, sub cuvânt că cu desființarea regimentelor de granițe cade și stăpânirea munților, îi ia dela români și-i dă universității sășești. Arată luptele întinse ale Orlătenilor ce le-au purtat fără rezultat pentru redobândirea lor. Cetește două pasaje foarte frumoase din o planșoară adresată de Orlătenii către Împăratul la anul 1864 în 19 Maiu. Sfârșește adăugând, că astfel de nedreptăți au devenit la noi pagini istorice, pe cari într-o poezie le cântă și poetul din comuna învecinată, feciorul popii din Rășinari, *Oclavian Goga*. Astfel se întâlnește istoria cu poezia, care exprimă adevărul curat în aceste versuri:

„Luminate Împărate!... Scriem carte cu'ntristare,
„Ne-au luat moșia domni fără legi și'ntrerebare”...

A treia prelegere se ține în biserică, cu schiopicul, de subsemnatul. S'au arătat 40 de tablouri din „Viața lui Iisus”, pe lângă explicațiunile și învățămintele de lipă.

Isprăvit firul prelegerilor, se continuă cu referada comisiunilor amintite. Socoteli se găsesc în bună rânduială, se dă obiceiul absolutor cassarului și comitetului. Se acură

un număr frumos de membri, între cari pe viață: banca „Brădetul” din Orlat, corpul didactic din Săliște, mai mulți ordinari și 38 ajutători, între cari taxa unuia o solveste doul N. Henț, not. penz., pentru a se da cele 10 cărțile și calendarul celui mai bun elev din școală. Achitându-și și unii din membrii vechi taxa anuală, se închează frumoasa sumă de 720 cor. Com.s'a a treia vine cu ceva nou. Înainte de candidare, sub cuvânt, că agendele despărțământului s'au înmulțit, încât un secretar nu birue a le rezolvi fără a-și neglija oficiul sau alte ocupații, propune adunării spre primire alegerea a doi secretari. Primită propunerea, se candididează și alege director: Dr. Nicolae Călețariu, secretari: Ioan Popa și Dr. Dumitru Borcea, membri în comitet: Dr. Onisifor Soră adv., Ion Agărbiceanu, Valeriu Pop not., Iuliu Crișan bibl., Ioan Chirca not. I., Iordache Roșca, Dr. Ioan Cupu adv. cassar, Dumitru Lăpădat și Constantin Herța direct. de bancă. De-ncheiere vin propunerile.

Comitetul prezintă în scris următoarea: Despărțământul nostru V. Săliște al „Asociațiunii”, în temeiul muncii desfășurate, a fost întotdeauna și este de prezent, din partea biroului central, socotit între cele mai harnice și mai fruntașe. Privită în general activitatea lui ea mulțamește pe cel mai pretentiv for, — în special însă, față de unele agenturi și comune, s'ar mai avea unele și altele de spus și de obiecționat: — ar putea presta mai mult. Nu amintim numele lor; destul că unele din agenturi și comune nu stăruiesc întru luminarea poporului, decât într-un răstimp al anului, în postul Crăciunului, și earăși altele, în al Paștilor, și și atunci numai în câte una din Dumineci.

Comitetul într-una din ședințele sale ocupându-se mai de aproape cu rapoartele intrate s'a încredințat despre cele amintite. Și spre o schimbare în mai bine, spre-o uniformizare cătuși de cât a muncii și-o chemare a tuturor agenturilor și comunelor în măsura puterilor la o stăruință mai vie și mai interesată, comitetul prezintă On. adunării generale propunerea: On. adun. gen. să primească și să decreteze în vitor, ca răstimp de muncă în fiecare an, în întreg despărțământ. Duminicile din postul Crăciunului și al Paștilor, ca cele mai potrivite pentru ținerea prelegerilor. În aceste Dumineci în orele potrivite să nu existe agentură și comună, afară poate în cazuri de tot excepționale, în care intelectualii locali sau externi să nu stee de vorbă cu poporul, prelegând sau cetindu din cărți, învățători religioase, istorice, literare, economice, igienice și altele.

Și ca să nu mai obvină îndoeli și înțelăsari în această muncă, deasemeni On. adun. gen. să statorească, ca în fiecare an înainte de începerea prelegerilor, înainte de prinderea postului de Crăciun cu trei săptămâni, să se țină o *ședință comună* a comitetului cu directorii agenturilor și cu preoții comunelor, în care încă nu avem agenturi, și în această ședință, întrând alfabetic după informațiunile directorului sau ale preotului local, în conțelegere cu membrii comitetului, să se statorească programul prelegerilor, atât pentru postul Crăciunului, cât, și al Paștilor, care va avea să se execute.

Prin primirea acestei propuneri, s'ar ajunge acolo, că legătura dintre comitet și agenturi ar deveni mai intimă, ne-am apropia mai bine unii de alții, ne-am înfrăți mai cu înlesnire în idei și simțiri, am cunoaște unele și altele din nevoile și neajunsurile satelor noastre, din pricinile și neînțelegerile locale, cari prea adeseori pun zagaz în comunele noastre luminări și propășirii culturale, — cari piedeci, cunoscându-le, s'ar putea ușor înălțura cu puteri din centru, iar viața culturală a despărțământului nostru ar deveni cu mult mai vie și mai progresivă.

Se primește, cu adausul că încă în anul acesta să se pună în praxă.

Președintele aduce la cunoștința adun. generale, că comitetul, sub egida despărțământului a înființat un muzeu, cu menirea de-a păstra toate obiectele etnografice, de cuprins: național, cultural, religios și economic, cum pot să fie: fotografiile bărbatilor de seamă, vestimente vechi, diferite țesături și cusături, diferite lucruri economice, cărți și documente vechi, precum și alte lucruri de însemnatate. Spune, că fiecare agentură sau comună are un loc deosebit pentru obiectele ei.

Apelează la conducătorii și intelectuali comunelor aparținătoare îndemnându-i a strânge cât mai multe lucruri de seamă, pentru îmbogățirea muzeului propriu, cu ajutorul cărăruia ușor se va putea cunoaște dezvoltarea culturală a oricărei comune.

Deasemeni improspetează holărarea înființării unei tipografii în Săliște. Stăruie pentru subscrierea acțiilor de lipsă, ca astfel mărul plan al tuturor cărtarilor din această margine să se poată întrupa cât mai curând.

Mulțumită aduce celor prezenți pentru participare și interesul arătat lucrărilor

despărț. V. Săliște al „Asociațiunii”, și închide ședința la orele 5 d. a.

La sfârșit se împart poporului peste 300 de cărțile, din bibl. „Asociațiunii” și „Șaguna”.

Săliște, în 10 Octomvrie 1913.

De bine-doritor:

Ioan Popa
secretar.

Din protopresbiterate.

Convocare.

Conferența anuală a preoților noastre tractuale o convoca pe Vineri, 8 Noemvrie st. v. a. c. la școala noastră din Turda, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Serviciul divin la 9 ore a. m. invocarea duhului sfânt și parastas pentru binefăcătorii bisericii, celebrat prin preoții: Gavril Micu, Vasile Maximilian și Petru Roșca, care va ține și predica ocazională.
2. La orele 11 deschiderea, constituirea conferinței și constatarea celor prezenți.
3. Discuția asupra modului cum s'a servit și predicat.
4. Curenții.
5. Fiecare preot va înainta aici până în 3 Noemvrie a. c. raport despre activitatea sa, răspunzând și la întrebările din circulara protopopească dto 7 Martie 1912 Nr. 293. Asupra acestor rapoarte va refera preotul Ioan Oprea.
6. Tema stabilită de Preaveneratul Consistor: „Chestiunea învățăturilor sectare” o vor lucra preoții: Petru Șeulean, și Vasile Maximilian.
7. Prezenții grupurilor religioase vor prezenta aici până la 3 Noemvrie rapoartele despre activitatea lor, desfășurată în comunele din raionul lor, în conformitate cu circulara noastră dto 16 Sept. a. c. Nrul prezent.
8. Se institue o comisie permanentă adhoc, în persoanele preoților: Dr. Ioan Mardan, Vincentiu Orășan, Vasile Săndean și Ioan Oprea, cari se vor prezenta aici Mercuri, în 6 Noemvrie a. c. 2 ore p. m., spre a revida rapoartele și temele de sub pos. 5, 6 și 7 și vor face propuneri concrete conferinței.
9. Alegerea unei comisii permanente pe 3 ani, pentru cenzurarea temelor și stabilirea programei conferințelor viitoare.
10. Propuneri de sine stătătoare și verificarea protocolului.
11. Încheierea conferinței.

Turda, 12 Octomvrie 1913.

Jovian Murășianu
protopop.

NOUTĂȚI.

În atențiunea onoraților membri ai reprezentanței orașului Sibiu. În ședința reprezentanței orașului Sibiu, care va avea loc în 6 Noemvrie st. n. a. c., se va face propunere pentru urcarea subvenției școlilor și bisericilor noastre. Onorații membri români sunt rugați cu insistență a lua parte la această ședință în număr complet.

Sfințirea bisericii. Duminecă în 9 Noemvrie n. c. se va face sfințirea bisericii gr.-ort. române din Turdaș, tractul Orăștiei, prin domnul Nicolae Ivan, asesor consistorial, ca mandatar al Excelenței Sale Înaltpreasfințitului nostru Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu.

Răscumpărare. Domnul cassar consistorial, Dumitru Vulcu, răscumpărând felițările de ziua onomastică, donează fondului pentru ajutorarea copiilor săraci, — administrat de epitropia parhială din Sibiu cetate, — suma de 20 cor.

D'ale căilor ferate ungare. O dare de seamă, de curând apărută, arată că în 1912 căile ferate ungare au încasat rotund 448 milioane coroane; cheltuielile au fost rotund 338 milioane. În circulația persoanelor lucrul cel mai important în 1912 a fost faptul, că în 1 Iulie a încetat cu totul sistemul de zone. Noua tarifă a dat rezultat nu prea îmbucurător; s'a redus adevărat numărul călătorilor pe trenurile accelerate: cu 370 de mii mai puțin, decât în anul premurgător. Cu trenurile personale asemenea au călătorit mai puțin în clasa I. și II. În schimb s'au înmulțit călătorii clasei a III-a. Astfel încasările în 1912 arată o prea modestă urcare de 233% față de 1911.

Noul rege bavarez. Astăzi Mercuri în 5 Noemvrie se face în München proclamarea de rege a principelui regent Ludovic, sub numele de regele Ludovic III. Jurământul regelui este următorul: „Eu Ludovic III, rege al Bavariei jur să domnesc în înțelesul constituției și al legilor statului. Așa să-mi ajute Dumnezeu și sfânta Evanghelie!” — Ministrul președinte pregătește despre actul sărbătoresc un proces verbal, care se păstrează în arhiva statului.

Clujul mai ieftin decât Sibiuul. Măcelarii clujeni s'au hotărât să scadă prețul carnei de vită. Hotărârea lor s'a schimbat, cu ziua de 1 Noemvrie 1913, în faptă. În Cluj se vinde astăzi chilogramul de carne de vită cu 1 coroană. La noi, în Sibiu, prețurile se urcă încet și sigur: chilogramul cu 1.80—2 coroane; ba chiar și carnea de cal este mai scumpă decât în Cluj carnea cea de de vită. Ocazie de meditat pentru autoritățile orașului nostru.

Noi advocați în Ungaria. Resultatul statistic al examenelor de avocat, ce s'au ținut în Octomvrie 1913, este următorul: S'au admis la examen de avocat 570 de candidați, dintre aceștia au trecut examenul 411, ceilalți parte s'au retras, parte vor repeta examenul.

† Iulia Silași născ. Alexi, protopopeasă văduvă, a decedat după un morbid îndelungat, Duminecă în 2 Novembre st. n. 1913 la 2 oare dimineața în al 70-lea an al etății și al 13-lea an al văduviei. A fost înmormântată Luni în 3 Noemvrie 1913 la 3 oare p. m. în Bistrița. Fie-i țărina ușoară și amintirea în veci binecuvântată!

Tango — la Academie. Despre tango, viitorul dans modern al celui mai apropiat carnaval, s'a ținut la Academia franceză o prelegere. Insuși Jean Richépin, unul dintre nemuritori, era prelegătorul, care a zugrăvit „originea și trecutul întunecat” al acestui joc, obișnuit până astăzi mai mult în cabare-uri de la treia mână. Academicienii, colegii lui Richépin, au excelat de astădată prin absența lor dela ședință. Auditorul era compus aproape exclusiv din dame, cari au ținut să-și expună toaletele. Prelegerea ilustrului scriitor cu toate acestea n'a avut efect: lumea elegantă, scriu ziarele parisiene, s'a plictisit în toată forma. Adeverat, că tango și academician este o unire de vorbe, cel puțin curioasă.

Război balcanic în Toulon. Un raport militar a ținut într'un teatru din Toulon o conferință cu reproduceri de schițuri despre războiul balcanic. Într'unul din tablouri se zugrăveau cruzimile comise de soldații bulgari. Studenții bulgari, cari erau de față la conferință au început să protesteze sgomotos și să facă scenă un mare scandal. Fiind prezenți și câțiva studenți sârbi și greci, aceștia au demonstrat împotriva tinerilor bulgari. La sfârșit s'a produs o mare încăierare, cu răniți atât din partea bulgarilor, cât și din partea grecilor și sârabilor.

Protest. Duminecă după amiază s'a ținut în clădirea Redutei din Budapesta o mare adunare de cetățeni, care a protestat împotriva proiectelor de legi privitoare la curtea cu jurați și la reforma presei.

În dauna statului. Ziarele parisiene se ocupă amănunțit cu o afacere a ministrului de marină, în care statul a suferit mare daună. Înainte cu doi ani a explodat un incrucișator francez, ale cărui rămășițe au fost vândute președintelui Nicolini dela camera de comerț din Toulon, pentru suma bogată de 30 mii franci. Vasul de război costase pe vremea sa 20 de milioane. Ziarele scriu acum, că Nicolini, care stă în legătură cu italienii, a vândut o parte din fierul rămas din incrucișator pentru suma de 300 de mii de franci comercianților din Genua.

Înmormântarea patriarhului sârbesc Bogdanovici s'a făcut Duminecă la Carlovit cu mare pompă. Maiestatea s'a Monarhul nostru a fost reprezentat prin comandantul de corp Rehm, ear regele Sârbiei prin generalul Iancovici. Căciugul s'a așezat în cripte, unde e înmormântat și patriarhul Brancovici și alți prelați ai bisericii sârbești. La festivitatea funebă a asistat public enorm.

Distras. Un profesor bătrân izbutind să oprească pe un tânăr de a se sinucide, l-a mângăiat cu următoarele cuvinte: „Nu trebuie să desperzi dintr'odată, dragă prietene! la pildă dela mine. Și eu am fost tânăr și am trăit în nenorociri; ba chiar m'am ocupat cu idei de sinucidere. Dar te asigur, că dacă m'aș fi omorât, aș fi regretat faptul până în ziua de astăzi”.

Distingere nimerită. Vrednicul paroh din Cața Patriciu Pinte pentru bunele servicii prestate bisericii și școlii noastre timp de 24 de ani a fost distins din partea Esc. Sale D-lui Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu cu dreptul de a purta brâu roșu.

Treceri religioase. Din primăvară și până astăzi, cum aflăm din numărul de ieri al ziarului S. D. T. din Sibiu, au trecut la biserica evanghelică a sașilor 170 de persoane, în partea cea mai mare dela biserica romano-catolică.

Premiul Nobel. Din Stockholm se scrie, că premiul Nobel pentru medicină se va acordă anul acesta profesorului francez Carol Richet, însemnat pentru lucrările sale de fiziologie.

Ieșire din sinul bisericii. Se anunță din Berlin: Un comitet de persoane fără confesiune organizează de mai mult timp adunări de popor, în care ascultătorii sunt îndemnați să părăsească biserica. În 28 Octomvrie s'au ținut earăși patru adunări de acestea, la care au participat 9000 de persoane. Cu acest prilej au declarat 1328 de oameni, că ies din sinul bisericii reformate. Câteva persoane bine situate au oferit și mijloacele necesare bănești, cu scop ca cei săraci să aibă cheltuielile împreunate cu formalitățile de ieșire.

Aviz d'lor învățători. Dl Dr. Emil Babeș, adv. în Budapesta (VIII. Főherceg Sándor utca Nr. 9) roagă pe domnii învățători, cari i se adresează pentru intervenire la ministerul de culte în afaceri de denumire sau transferare, ca totdeauna să comunice date precise, anume timpul înaintării și nrul actelor, căci numai așa se pot afla actele și se pot face demersurile de lipsă.

Progresul fotografierii. Un fotograf din Budepesta, Ladislau Hollentzer, după experimentări îndelungate a izbutit să fotografieze și la lumina unei simple luminări. Învenia are importanța mai ales la fotografierea obiectelor însemnate istorice și artistice, care în lipsa de lumină îndestulătoare până acum nu erau accesibile pentru a putea fi fotografiate.

Sfințirea școlii din Buzeu-Vama. Din un raport mai lung aflăm, că în 28 Septemvrie n. s'a făcut sfințirea școlii nouă din Buzeu-Vama, tractul Treiscaune, prin preotul David Coman, asistat încă de cinci preoți. Școala nouă e frumoasă și corespunzătoare cerințelor de astăzi, și a fost ridicată din contribuțiile benevole făcute de credincioșii noștri de acolo, cari merită toată lauda. La actul sfințirii au rostit cuvântări preoții Iordan Curcubăță și Ioan Mudroiu. La banchet s'au rostit mai multe toaste. A urmat apoi ședința grupului religios I „Buzeu și jur”, care rezolvându-și agendele, a trimis telegramă omagială Excelenței Sale, Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, a pus bază unui fond al grupului religios și a decis că proxima întrunire va fi în Budila, în Dumineca primă după botezul Domnului.

Răspândirea ziarelor slave. În timpul mai nou s'a înființat o mulțime de zăre la slovacii din America. Slovaci de acolo au astăzi trei zăre cotidiene și mai multe zăre mari săptămânale. Slovaci din Ungaria, în urma nenorocirilor și prigonirilor ce au să îndure, abea pot susține 2—3 foi, ear cei din America au mai mult de zece.

Dare de seamă. Din prilejul adunării generale a despărțământului „Agnita” al „Asociațiunii”, ținută în 5 Octomvrie 1913, tinerimea română din Agnita și jur a aranjat o petrecere teatrală. Venitul curat e destinat pentru înființarea unei biblioteci populare. Spre acest scop au binevoit a suprasolvi următorii domni, cărora și pe calea aceasta le aducem mare mulțumită: Prea On. D. Ioachim Muntean, protopop și Victor Păcală, profesor sem., câte 6 cor. Dr. Simeon Chețian, avocat, 8 cor. Ioan Bendorfean, notar, 5 cor. Dr. Romul Curta, avocat și Aurel Constandinescu, of. de bancă, câte 4 cor. Ioan Nicoară, notar și Vasile Oltean, câte 3 cor. Dr. Aurel Moldovan, cand. de avocat, Iuliu Jurca, mare proprietar, Ioan Binder, cancelist și dsoara Anuța Hârtoagă, câte 2 cor. Ioan Radu, preot, Emilian Terchilă, preot, George Conta, preot, Nicolae Enciu, inv. Nicolae Bugneriu, inv., Alexandru Bărsan, inv. penz., Dr. Ioan Rusan, medic, Dumitru Duca, notar și Simeon Vecerzan, mare proprietar, câte 1 cor., Romul Oros, preot, Valer Cosma, preot, N. Millea, notar, Nicolae Gergel, diurnist, Ioan Borgovan, Ioan Naicu și Vili Radu, câte 50 fileri. — Agnita, la 6 Octomvrie st. n. 1913. Pavel Crișian, cassier. Victor Știrbeșu, controlor.

În folosul celor păgubiți prin potop. Guvernul țării noastre a pornit, cum se știe, o acțiune de ajutorare a celor păgubiți prin multele răvărșiri dn ape din anul curent. În cadrul acestei acțiuni se găsește și o interesantă și practică inițiativă luată din partea postelor. Și anume, se vor pune luna aceasta în circulație mărci nouă poștale, care în partea de jos poartă inscripția: *Doi bani separat pentru cei păgubiți prin potop.* Firește, vechile mărci rămân în circulație și mai departe. Ear publicul se poate folosi și de unele, și de altele.

La fondul Episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăcelilor meseriași al reuniunii sodalilor români din Sibiu, au mai dăruit: Domnul Nicolae Marin, c. și r. colonel penz. în Caransebeș, în loc de cunună peritoare pe cosciugul regretatului Emil Vințelariu, fost funcț. la „Albina” (Sibiu) cor. 30; Ion Rusu, paroh (Juncal de jos), cor. 1; Nic. Cojocariu, inv. cumpănar, Achim Oancea, inv. măsar, câte 25 bani; Zah. Medrea, prez. Insoț. Raiffaisen (Daneș), Ion Bendorfeanu, inv. pantof, Candid Cichindeleanu, inv. cismar, câte 50 bani; Dr. Onisifor Ghibu, revizor școl., 21 bani; Ion Botaș, inv. tinichigiu, 20 bani; Dem. Comșa, inv. lăcătuș, 30 bani; Lazar Ilca, inv. lăcătuș, 35 bani, familia prof. M.h. Străjanu (Craiova), 60 bani și Victor Tordășianu, președint, 10 bani.

Mulțumită.

Aducem sincere mulțumite tuturor acelor, cari din prilejul crutei lovituri, de care ne-a făcut părtași soarta nemiloasă, au binevoit a ne mângăia în durerea noastră.

Sibiu, 5 Noemvrie 1913.

Familia Verzarin

Teatru.

Astăzi, Mercuri, se dă „Der Faun”, o comedie escelentă în 3 acte, iar mâine, Joi, „Princess Grell”, operetă nouă, cu muzică melodică și text hazliu. Începutul la orele 7 și jumătate.

Cărți și reviste.

Schițe-Filme, de V. Mestugean, București, Institutul de arte grafice „Flacăra”, 1913. Un volum de 174 pag. Prețul 1'60 lei.

Luceafărul, Nr. 20, 1913, revistă pentru literatură artă și știință, a apărut cu următorul cuprins bogat și variat: Oct. C. Tăslăuanu: Politica culturală. Livia Rebreanu: Glasuri... Azi, când... (poezii). Ecaterina Pitiș... Cântec (poezie). Veniamin Negru: Frumosul damelor, P. Papazissu: Spre Cressna. Adriana Buzoianu: Serenadă (poezie). T. Codru: Cella Delavrancea. Marilina Bocu: Pe Via Dolorosa. G. Rotică: În colț, la crășma cu trei fete (poezie). I. Agărbiceanu: Arhanghelii (roman). G. Rotică: Doarme marea (poezie). D... Serbările jubilare dela Năsăud. P. Papazissu: Când veste de frunze s'or cerne... (poezie). Dări de seamă: I. G... Quo vadis, Austria? Cronici: Serbările culturale dela Orăștie. Al. Ciura: Palatul păcii... Însemnări: Teatru românesc în Ardeal. „Societatea pentru fond de teatru român”. Expoziția Smigelschi. România nouă. Pilotul aeroplanelor „Vlaicu”. Românii din America și Vlaicu. Spicuri... Ilustrațiuni: 7 vederi dela Serbările Asociațiunii din Orăștie. Cella Delavrancea. Grădina Ghetsemani. Via Dolorosa: Arcul „Ecce Homo”. Biserica sfântului Mormânt. Gimnaziul vechiu din Năsăud. Gimnaziul nou din Năsăud.

Revista teatrală, Organul „Societății pentru fond de teatru român”, nr. 6 din 1913 are cuprinsul următor: Convocare la adun. gen. din Caransebeș. — Conducerea societății. — Raportul gen. al comitetului. — Raportul casierului. — Raportul secretarului literar. — Raport scris de secretarul lit. în Mai 1912. — Voci de presă privitoare la revistă. — Anuarele societății. — Din activitatea STR, date statistice (de N. P. P.) — Cele 2 procese verbale ale adun. gen. din Brașov 1912. — Consemnarea membrilor STR. — Chestionar pentru diletanții noștri. — Ce publică revista bucuroși? — Concursuri. — Adunările generale, dela înființare până acum. — Tabla de materii pentru anul I al „Revistei teatrale”. — Redacția și administrația: Dr. Horia Petra Petrescu. Brașov, strada Castelui 70—72. Membrii ordinari, pe viață și fondatori, primesc „Revista teatrală” gratuit. În abonament costă 3 cor. pe an. Numărul 50 bani.

Nr. 1012/1913.

(310) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Cînade, din protopresbiteratul Mercurei, — pe baza ordinului Preaveneratului Consistor arhidiecezan din 2/15 Octomvrie a. c. Nr. 13174 B. se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a dotației preoțești.

Concurenții vor avea a-și înainta rugărilor însoțite de documentele recerute subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul prefapt, având a se prezenta poporului în biserică, — cu prealabila încuviințare a protopresbiterului — în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a cânta, predica, eventual liturghisi.

Mercurea, 8/21 Octomvrie 1913.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. rom. al trac-tului Mercurea, în conțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 536/1913.

(301) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III a Almașul de mijloc, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cereri de concurs să se înainteze la subsemnatul oficiu în termenul deschis, iar concurenții, — cu știrea subscrisului, — să se prezinte în comună pentru a face cunoștință.

Geoagiu-Algyógy, 7/20 Oct. 1913.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 485/1913.

(303) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II-a Mermzeu-Văleni, în sensul ordinului consistorial Nr. 10899 Bis. dela 27 August a. c. se publică din nou concurs din oficiu cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă (întregire maximală).

Cereri de concurs să se înainteze la subsemnatul oficiu în termenul deschis, iar concurenții, — cu știrea subscrisului, — să se prezinte în comună pentru a face cunoștință.

Geoagiu-Algyógy, 7/20 Oct. 1913.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 536/1913.

(308) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune din parohia de clasa I Dala română, în protopresbiteratul Sebeșului, în urma ordinului consistorial Nr. 10335/1913 B. se publică concurs nou, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din venitele preoțești fasonate în tabela B. pentru congruă.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral și pelângă observarea dispoziției din „Regulamentul pentru parohii” a se prezenta în biserică spre a cânta respective a celebra și cuvânta.

Sebeș, 16 Octomvrie 1913.

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 630/1913.

(309) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători dela școalele noastre confesionale, din comunele bisericești mai jos înseminate se scrie din nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Cerbia**: Salar dela comuna bisericească cor. 400, ajutor dela Ven. Consistoriu cor. 200, iar restul votat deja dela stat, cvartir și grădină în natură.

2. **Runișor-Vica**: Salar dela comuna bisericească 700 cor., ajutor dela V. Consistor 300 cor. cvartir și grădină în natură.

3. **Târnava și Târnăvița**: Salar dela comunele bisericești câte 600 cor, cvartir și grădină în natură

5. **Fueș-Bogara**: Salar dela comuna bisericească 100 cor., cvartir și grădină în

natură, pre lângă aceasta la fiecare din acestea școli lemnele necesari pentru foc.

La școalele de sub poziția 2, 3, 4 și 5 sau cerut deja în termenul prescripționar ajutoare dela stat conform legii.

Concurenții au a-și înainta rugărilor conform normelor în vigoare, în termenul deschis oficiului protopresbiteral al Iliei.

Ilie, la 16/29 Octomvrie 1913.

Oficiul protopresbiteral:

Z. Murășan
protopresbiter.

Aviz.**Să sprijinim arta română.**

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce-am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Medias, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baciu,

pictor bisericesc.

(Agârbiciu—Sz.-Egerbegy.)

AVIZ.

Dacă aveți necesitatea, de a Vă aranja locuința, Vă rugăm să vizitați magazinul nostru de mobile.

Horger & Kepp,

magazin de mobile și tapiterie,

Sibiu, str. Urezei Nr. 27.

(288) 6-15

Săpunul Steckenpferd din lapte de crin

de Bergmann și Comp. Tetschen a/Elbe rămâne și va fi neîntrecut în efectul său contra lîntilor, precum și indispensabil pentru îngrijirea rațională a frumuseții și pielei, ce prin scrisorile de mulțumită zilnice intrate necondiționat se confirmă, la 80 de bani bucata se află în farmacia, drogherii și parfumerii etc. Asemenea e minunat aprobată Crema de crin a lui Bergmann „Manera” pentru susținerea fragedă și albă a mâinilor de dame, în tuburi la 70 fl. se află pretutindeni. (48) 34-40

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din com. Sibiu”.

Nr. 1.	Ținerea viteilor, de E. Brote	K —24
2.	Trifoiul, de Eugen Brote	—24
3.	Prăsirea pomilor, de Dem. Comșa	—24
4.	Legea veterinară, de inv. Muntean	—80
5.	Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote	1 60
6.	Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu	—70
9.	Povețe pentru stăpîrea gîndacilor de Maiu	—10
10.	Darea pe vinuri și favorurile (Inlesnirile) ce face legea în privința ei proprietarilor de vii	—
11.	Povețe pentru apărarea împotriva gîndacilor, cari sfredelesc mugurii	—10
12.	Scurtă povățuire la stăpînirea șoarecilor de câmp	—10
13.	Cum să îmblățim orzul de bere	—18
14.	Viierul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolau Iosif, învățător	—70
15.	Nutritura animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. premiat. Cu 6 ilustrații în text	1 50
16.	Cuvinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor și a paserilor	—20
17.	Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kern	—10
18.	D'ale Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodoș	—25

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

Protocolul Sinodului

al arhidiecezei gr.-or. române din Transilvania

pe anul 1913.

Prețul coroane 1.20 + 10 fl. porto.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

I. Anuar pedagogic

pe anul 1913

de

Dr. O. Ghibu.

Prețul cor. 2.50 + porto 20 fl.

Aspirin

Tabletele de Aspirin

sunt la dureri de cap, masele, reumatism, influență etc. ca alinătoare de dureri recunoscute. În foarte multe cazuri se imitează prin o marfă fără valoare. Ca să primiți veritabilele tablete de ASPIRIN, cereți apriat tablete de ASPIRIN „BAYER”. Un tub cu 20 buc. à 5 gr. costă 1.20 cor. Refuzați imitațiunile.

(3)

(307) 1-20

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceeași și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **35 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **25 cor.**

P. T.

Prin prezenta Vă fac cunoscut, că am preluat **prăvălia de băcănie** a domnului Hans Baltes din strada Măcelarilor Nr. 34, care o voi continua sub firma

Succesorul lui Hans Baltes.

Rugându-Vă pentru binevoitorul sprigin, Vă promit întotdeauna a Vă servi cuviincios, prevenitor și exact, silindu-mă a mulțumi întotdeauna onorata clientelă.

Recomandându-mă

cu toată stima

Rudolf Rössler.

(305) 2-3

Vasilie Ban,

mare magazin de ghete la „Cisma mare roșie”

SIBIU strada Oenei (Burgergasse) Nr. 7 SIBIU

și

filiala „Emir”, strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 16**cu prețuri ieftine.****Prețurile:**

Ghete de copii Chevreux și Box ori Kalv, Nr. 20-25	= K 3-4
Ghete de copii	26-28 = 4-5
Ghete de copii	29-34 = 5-7
Ghete de băieți	35-39 = 7-9
Ghete jum. p. dame	4-14
Ghete înalte p. dame	8-14
Ghete de lucru p. bărbați, exec. dur. de Kalv ori wicks	7-11
Ghete cu țug ori șirete p. bărbați în Chevreux ori box	9-50
Ghete cu nasturi ori Ideal p. bărb.	10-
Ghete de ale lui Kobrak	14-
Ghete Oslaria	12-
Ghete americane	13-
Ghete veritabile americane, cu șirete ori nasturi	16-
Ghete de piele de Antilope p. bărb. în toate colorile	20-

Mare asortiment în

ghete de vară sure din piele de cerb cu șireturi întregi și jumătăți pentru dame, bărbați și copii cu pețurile cumpărării de cor. 5.50, 7.50, 9.50 și 12.50.

Principiul meu e: câștig puțin — și învârtire mare!

În zile de sârbătoare și Duminecile am înainte de ameză până la 10 oare deschis. (89) 32-

